

ЖАС ЛЕНИНШИ

№

19 (8185)
6 МАРТ
1990 ЖЫЛ
ШИЙШЕМБИ

Газета 1931 жыл 13 февральдан шыға бастады. ♦ ОЗБЕКСТАНДКСМ ҚАРАҚАЛПАҚСТАНОВКОМЫНЫҢ ОРГАНЫ ♦ БАҒАСЫ 2 ТИЙИН

Депутат барлығы үшін жууапкер!

ОЗБЕКСТАН ССРЫНЫҢ ХӘМ ҚАРАҚАЛПАҚСТАН АССРЫНЫҢ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ, ОБЛАСТЫЛЫҚ, ҚАЛАЛЫҚ, РАЙОНЛЫҚ, ПОСЕЛКАЛЫҚ, АҰЯЛЫҚ СОВЕТТЕРІНИҢ ХАЛЫҚ ДЕПУТАТЛАРЫНА ҮНДЕУ

Қадірлі жолдас депутаттар! Пүткіл еліміздей ақ биік республикамызда қылып бұрылыс пайытын басынан көшіріп атыр. Усы жууапкерлі уақытта халық сиздерге күте жоқары исевим билдирди. Болып өткен сайлаулар сиздердің хәр бириңіз үшін граждандық жетилісудің хақылық мектебіне айналды. Халық хәкимиятының жаңа органдары өзлерінің үкілділік міндеттерін атқаруға кири-сип атыр. Сайлаушылар, республиканың пүткіл халқы өзлерінің ең бір әҳмийетті үміттерін хәм арайу-өрмандарын солардың жұмысына, хәр бир депутаттың жұмысына, оның ар-намысына хәм хұжданна байланыстырып отыр.

Бүгінгі күні бизің адамларымыз қандай ауыр жағдайларда жасап атырғаны хәммеге мәлім. Тураң жайлар хәм азық-ауқат өнімлері, емлеуханалар хәм мектеп жайлары жетіспейди. 9 миллион адамның хәр жан басына туура келетугын табықлары күн көрис мимумын тәминилемейди. 1 миллионнан аслам мийнетке жарамлы адамлар жұмыс пенен тәминиленбеген, Экологиялық жағдай төменлеп баратыр. Арал хәм Арал бойлары пағыз апатшылыққа ушырамақта.

Усы хәм басқа да турмыстық әҳмийетдегі проблемаларды шешіу Озбекстанда қайта қурудың мазмұнын құрайды. Ири илажлар тап усыған бағдарланған, булар республикада соңғы уақытлары өмелге асырылмақта. Пахталық монокультура сапастырылып атыр, пахтаға хәм ауыл хожалық өнімлерінің басқа да түрлеріне жақсы бақалар енгізілмекте.

Бир арым миллионға жақын ауыл семьялары өзлерінің үй қапталы қытайқаларын кеңейтіу, тураң жайлар салыу үшін қосымша жер қытайқаларын алды. Ссудалар беру хәм қурылыс материалларын сатыу көбейип атыр. Киши жастағы мектеп оқыушыларын бийпуд аұқатландыруды шөлкемlestиру, қашы аз еки қабат хәялларды қосымша аұқатландыруды шөлкемlestиру үшін оилаған миллион манат ажыратылды. Ветеранлардың хәм иивалидлердің пенсиялары және пособиалары, интернат—үйлерді сақтауға жұмсалатугын қаржылар көбейип атыр.

Бизің қалаларымызды, сопың ишинде республика пайтахты Ташкентти хәм ауылларды қайта дүзиу, оларды газ, водопровод хәм басқа да бир жонкил жасау үшін әсерури болған турмыс жағдайлары менен тәминиллеу программалары исленип шығылды хәм хөрекет етип атыр. Экологиялық хәм санитариялық жағдайды жақсылуу бойынша шешіуши илаж көрилмекте—Жаңақоқанд химия заводу, оилаған сыяны цехлар хәм ондирислер жабылды және қайта профиллестирлид атыр. Адамларды жұмыс пенен хәм хызмет хақы менсә тәминиллеу үшін киши қалаларда кишкене кәрханалар, филиаллар хәм цехлар ауыллық орындарда халық тутыныу товарларын ислеп шығару филиаллары хәм цехлары кеңейип атыр. район орайларында санаат комбинатлары дүниемекте, тикелей хожалықларда ауыл хожалық өнімлерін қайта исләу үшін цехлар үскенеленип атыр.

Әсирлер бойы өнайып дәстүрлерге ийе болған халықтың миллий тилине, мәдениетіне, дәстүрлеріне хәм үрип одетлеріне дыққат күшейип атыр. Нияңыласып ниятырған «Нағрыз» дем алыс күн деп дағазаланылды. «Мийрас» программасы өмелге асырыла бастады, оның мақсәти күте бай мәдений мийрасты терең үйреніу хәм сақтаудан, халық нәркем өнерін қайта тиклеуден

ибарат. Барлық миллетлер хәм халықлар миллий мәдени талаптарын қанаатландыру үшін кең мүмкиншиликке ийе болмақта.

Өтмишимизди сақдай отырып, бизлер келешекке умтыламыз. Халық хожалық структурасын түпкілікли қайта қуруу, халыққа керекли товарларды ислеп шығыу үшін билим хәм мийнетти көп талап ететугын тарауларды тезлетип рағажландыруу бойынша оғада үлкен жұмыс исләу керек. Жаслар хақында, олардың хәзирги заман кәсиплерін өзлестіруи үшін үлкен ғамхорлық көрсетилип атыр. Уқыпты балалар үшін барлық областларда мектеп-интернатлар дүзилмекте. Талавты жаслар елімиздің ең жақсы оқыу хәм илимий орайларына және сырт елдерге оқыуға хәм стажировкаға жиберилип атыр.

Усы хәм басқа да илажлар Озбекстан Компартиясының сайлау алды платформасында баян етилген. Қулласы әдеуір нәрсе исленип атыр. Бирақ елімизде хәм республикамызда орын алған қыйыншылықларды пайдалана отырып өзлерінің нәпсигөйлик мақсетлеріне ери снуге урынып атырған күшлердің бар екенлигін тикелей ашық түрде бүгін айтыу керек. Улыға мәлим болған кемшиликтерге тийнарлана отырып, олар халықты өсиресе жасларды биймаза етиуге, адамларды миллетлер аралық ала ауыллық хәм хуқыңқа қарсы хөрекетлер жолына ийтермелей отырып адамлардың ара сында жасалма түрде наразылық туғызыуға умтылып атыр.

Веленид бир өзә келмейди, дейди халық даналығы. Мине сондықтан бизлер хәммемиз бирге халықмызды топланып қалған проблемаларды зорлық пенен шешіуге усындай урылыулардан сақтауымыз, қорғауымыз тиіс. Өйткені бүгін халықлардың төгдири, шешилин атыр.

Бунда халық депутатлары айрықша роль атқаруы керек хәм жууапкершилик соларға жүкленеди. Сизлер 70 мыңнан аслам адамсыз хәм бүгін хәр бир областта хәм қалада, хәр бир районда хәм ауылда хәкимияты өз қолларыңызға аласыз. Хәр қандай исте дәслепки қадам өсиресе әҳмийетли болады.

Барлық дәрежелердегі советлердің басшы хәм атқарушы органдарына жимлерди сайлаутугымызды тағы бир рет өлпестірип алайық. Бунда өлшем биреу: халықтың төшүшин хәм итияжлары менен жасайтуғын оның хуқықларын ақырына дейи батыллық пенен хәм шешіуши түрде қорғай алатугын адамлар ғана хақыңқы халық хәкимиятының органдарын басқаруы тиіс.

Депутаттың артықмашлығы партияға ямаса басқа шөлкемге ағза болыуында емес, ал адамлардың ййғилиғы үшін хадал мийнет етиуден ибарат екенлигине бизлер исенемиз.

Жети рет өлшеп—бир рет кес дейди халық. Сондықтан советлердің басшы органдарын сайлау уақтында асығыслыққа, үстартинлыққа, тийкарсыз үде берулерге жол қоймау күте әҳмийетли болады. Ең бир инициативалы хәм ылайықлы адамларға исенім билдиріу керек. Олар хәр күн, хәр саатта өзіннің пүткіл жұмысы дауамында жууапкершиликті сессин, халықтың исенимин айқын өмелий ислер менен ақласын.

Халықтың абаданлығы менен ийгилигін арттырудың қыйын жолында хәммә де табысқа ерсе берсин!

ОЗБЕКСТАН КОМПАРТИЯСЫНЫҢ ОРАЙЛЫҚ КОМИТЕТИ.

Қайта тикленип атыр

Нахичеван. (Әзербайжан ССР ы). (Әзербайжан ТАСС тың хабаршысы) Узаққа созылған үзилістен кейин автономиялы республиканың санаат, транспорт хәм аграрлық комплекслерінің жұмысы қайтадан басланды. Улыға билим беретугын мектептерде, орта хәм жоқары арнаулы оқыу орындарында сабақлар басланып кетти.

Алюминий хәм шийше заводлары рабочийларының толық курамында өзлерінің жұмыс орындарына қайтып келгенине үш күн болды, бул кәрханалардың технологиялық линияларының барлығы да иске кири-сип өнім шығарудың күнлик нормаларын орындап атыр.

Темир жолдарда қурылыс материалларын тасыу ритми артпақта. Нахичеван ПАТО сынып жолаушылар хәм жүклер тасыудың толық көлемін орындап баслағанына екі сутка болды, пайтахтты автономиялы республиканың барлық районлары менен байланыстырып турған транспорт артерияларына жан елди. Әзербайжан ТАСС хабаршысына областтық партия комитетінде мәлім етилгеніндей-ақ, мийнет коллективтері тәрешинен қолдан берилип кеткен нәрселердің орындарын толтыруу бойынша планлар ислеп шығылған, олардың бир бөлегі үш сменада хәм узайтылған жұмыс графиги бойынша исләуге уйғарып атырған. Локомотив депосының хызметкерлері биринши нәубетте көп жүк тийелген составларды белгиленген орындарына жеткерип беріуге мийнетленген.

Деген менен барлық кәрханалардың бирдей жұмыстарын бастап жиберіуіне хәзирше ерисиле қоймай атыр. Шийке заттың жоқлығы буган сөбешпи болып отыр.

Тахтаөзир районлық баспахана коллективі хәр қашан өз алдыларына қойылған мийнетли тапсырмаларын арттырып орындауға ерисип киятыр. Баспахана тек районлық газетаны ғана басып шығару менен шекленбестен мәкеме хәм кәрханалардан келип түскен буйырталарды да орындайды.

СҮҮРЕТТЕ: усы баспахана печатниги Мырзабай Пиримбетов жұмыс уақтында.

П. ТУРАҚБАЕВТЫҢ түсирген сүүрети.

Зәбердес шаруалар

Хәзирги күнлері Шымбай районындағы «1 май» совхозының шаруалары малларды тоқ хәм семіз етип бағыуда ишдәкерлик пенен мийнет етпекте. Арендалық усылға өтип ислеп атырған шаруалар өз алдыларына мүмкиншиликлер дүзип алды. Хәзир бул усыл Ақсүңгил Дүйсенова басқарған арендалық бригада да жақсы жолға қойылған.—Виздер жыл басында совхоз

басшылары менен шартнама дүзип, семіртип төшке тапсыруу үшін 50 бас баспақ алған едик, хәзирги күнлері усы малларға рациональ түрде күнине 200—300 грамм салмақ қоспақтамыз,—дейди А. Дүйсенова.—Бул исте падашылардан Кеңесбай Қутлымуратов, Вердибай Палмановлар үлтилі мийнет етпекте.

Н. ЖЕТПИСБАЕВ,
Шымбай районы.

М. КӨЛЕВДЕРОВ
ҒА КАНДИДАТЫ

ФНДОЛОГИЯ ИЛИМЛЕРИНИН КАНДИДАТЫ

Халқымызда «жақсыдан ат қалады, жаманнан дақ қалады» деген даналық гөп бар. Жақсы адам өзін жасаған дәуірінде халқы үшін жақал міндет істеліп қолынан келгенінше жаманнан рабаңдауына өзінің үлесін қосады. Құл-ласы пәніде ақылдар аялап жүргендей жақсы пәр-селерді іселеуге хәркет етеді. Міне, бұндай халық перзенттерін көз жұмып кеткеннен кейін де ақыл-дар хұрмет пенен тилге алып жүреді. Оған естелик-лер орнатады. Әсіресе Ул-лы Уатандарлық урыста қа-за болғандарды хәммә маң-таныш пенен тилге алады. Сондай ақ паракат тұрмыс-та халық үшін көп ғана хызмет іселеп кеткенлерді де хұрметтейді. Міне со-лардың біразына партия менен хұнметиміз кеуіл бөліп, естеликлер орнатты. Халық бұндай хұрметан

орынларға хәр дайым зы-ратқа келіп тәжін етеді. Бұндай салтанатларға биз-де талай қатнасабыз. Би-рақ бүгінгі күні усы есте-ликтердің аұдалы қалай? Жәмийеттік шөлкемлер оған дыққат аударып атыр-ма? Усы мәселелерге жу-уап ізлеп биз республика-лық тарийхы естеликтерді қорғау жәмийеті Советі председателин орынбаса-ры С. Мәдияров пенен бир-ге бірқанша естеликтерді көзден өткердік.

«Шоманай» совхоз-техни-кумы орайында Уллы Уа-тандарлық урыста қаза тап-қан жерлесеримізге арна-лып орнатылған естелик бұ-гінгі күні дыққатқа ыла-йық болмақта. Совхоз бас-

шылары, жәмийеттік шөл-кемлер айрықша дыққат бо-лып естеликтің дегерегін абаданластырған. Белгілі сөнелерге байланысы, әсі-ресе Жеңіс күндері совхоз жәмийеткерлері комсомол-ең хәм пионерлер естелик ал-дына келіп Ана-Уатаң үшін урыста қаза тапқандарды аяда алады хәм олардың жа-дал ісине садықтығын бил-диреді. Сондай-ақ бул жер, де октябрлтар салтанатлы жагдайда пионер қатарына қабылданады. Әлбетте бун-дай жүренті толғандырату-

бірқанша хызметкерлер ме-нен сөйлесіп қарағанымыз-да олардың айтатұғыны: «терек, гүл ексе ешкі жеп кетеді» деп дәлйіл айтады. Бул Аліберген атадай ұллы шайырдың жер-лесері болған азаматлар-дың айтатұғын ғап емес. Еккен нәрселерді ешкі жеп кететұғын болса олқ-булғы айландырып есапланда жүз метрдей жерді қоршау-ға шама келмесе екен? Совхоз профсоюз хәм ком-сомол шөлкемі бул жәм-ийеттік істі қолға алса сөзсіз орыланады. Усы

ның естелик дегерегі ик-сылландырылса хәммә ыра-зы болар еді. Район басшы-лары буны жөпе бир мәрте-бе ойлап көрер деген үміт-теміз.

Биз жоқарыда А. Муу-саевтың естелигі хәққында гөп еткен едік. Оның қөби-рі қай жерде, басына белгі орнатылған ба, деген сауал-ларға оқыушылар қызығы-уы мүмкін. А. Муу-саевтың қөбири Мойнақ районы территориясындағы «Насу-рылла ахун» қойымшылы-ғында. Анығырағы «Боз-

жол болмаған менен ебін-дей қыбыршық тас тәтіп жол салғанда болар еді. Бул мәселеге тийісін орын-лар бас қатырып уламлы жуу-мақ шығаруды халық-мыз күтіп отыр.

Мойнақ районы террито-риясында көп ғана естелик-лер бар. Солардан «Уш-сай» елағлы пунтиндесі «немец-фашист басқыншы-ларынан азат етілуге қатна-сқандар» орнатылған ес-телик. Онда усы елағлы пункттен урысқа кетіп қа-за болған 72 азаматтың ис-мі бар. Бірақ естелик жәм-ийеттік шөлкемлер тәре-пинен дыққаттан шетте қа-лып килтыр. Мойнақ ра-йонлық комсомол комитеті тек бул ғана естелик емес, басқа да естеликлер дегер-егін көклемзарлыққа айлап-дырып, жаслардың тез-тез келіп туратұғын қымбатлы орнына айландырылса бас-лама көтере алмай килтыр. Бизің өміримізді, ана то-пырағымызды немец-фа-шист басқыншыларынан қор-ғап қалыуға қаза болғанлар-дың исмин, естелигін көз-дің қарашығындай сақлауы-мыз керек. Бул бизге пер-зенттік ұазыпна болып жүн-ленеді.

Хәр жылы республика-мызда еске түсіру күнін белгилеу дәстүрге айланп-ниятыр. Бул күні хәммә бир адамдай болып естелик-лер алдына гүл шеңберле-рін қояды хәм қойымшы-лықтардың дегерегін аба-данластыруға қатнасады. Өлге хұрмет, тирге ыззет деген гөп бар. Сонлықтан да жоқарыда айтып өткен ұллы адамларға орнатыл-ған, урыста қаза тапқанлар-ға орнатылған естеликлер дегерегін абаданластыруға хәммеміз актив қатнасуы-мыз керек.

А. АБЕАЗОВ.
Журналист.

Естеликтерді қорғау—ұлыма халықлық ис Көздің қарашығындай сақлайық

ғын минутлар жас ақыл-дардың аясында қалмауы мүмкін емес.

Ал Шоманай районында-ғы А. Муу-саев атындағы совхоз орайына барып қара-қалпақтың белгілі актер Әбдіраман Әтеповта изінде өшпес шығармалары менен из қалдырып кетті. Оны халқымыз, партия менен хұ-нметиміз хұрметлеп 1987 жылы қөбирине естелик ор-натты. Оның естелигі Қо-ңырат районы «Хорезм» совхозы территориясындағы «Достан ахун» қойымшы-лығында. Белгілі сөнелер-ге байланысы естеликке жәмийеткерлер зыратқа ке-ліп турады. Усы жерде ай-та кететұғын бир нәрсе Ә. Әтеповтың естелигі дегер-егі де қулазып атыр. Ду-рыс, бул жер кебір, дақыл есиуі қыпш. Бірақ халық-мызда «жаман жер жоқ, жаман дийхан бар» деген гөп бар. Анық қолға алы-

сауап істі жәмийеттік шөл-кемлердің басшылары бы-йылғы бәхорде іслей қойса болар еді.

Қарақалпақтың биринші драматургі белгілі актер Әбдіраман Әтеповта изінде өшпес шығармалары менен из қалдырып кетті. Оны халқымыз, партия менен хұ-нметиміз хұрметлеп 1987 жылы қөбирине естелик ор-натты. Оның естелигі Қо-ңырат районы «Хорезм» совхозы территориясындағы «Достан ахун» қойымшы-лығында. Белгілі сөнелер-ге байланысы естеликке жәмийеткерлер зыратқа ке-ліп турады. Усы жерде ай-та кететұғын бир нәрсе Ә. Әтеповтың естелигі дегер-егі де қулазып атыр. Ду-рыс, бул жер кебір, дақыл есиуі қыпш. Бірақ халық-мызда «жаман жер жоқ, жаман дийхан бар» деген гөп бар. Анық қолға алы-

атау» ауыл советіне қарас-лы «Тахтақдыр» ауылында. Әлбетте А. Муу-саевтың басына жай салынып, құл-пы тас орнатылған. Бул да мархумға болған үлкен хұр-мет. Биз бул жетіскенлігін-тің төрепиндеміз. Бірақ, усы Муу-саевтың қөбирине зыратқа бару машқаласы ойландырарлық. Олай деген-шіміз «Насурылла ахун» қойымшылығы Қоңырат—Мойнақ тас жолының ба-тыс арқа төрепинде 7—8 километр жерде. Қойымшы-лыққа транспорт пенен ба-рыуға жолдың жаманлығы-нан қыпшылыққа ұшы-райсаң, Әсіресе жауын-ша-шып, жер ызғаршылық бол-ғанда жүде қыпш. А. Муу-саевтың қөбирине баруы дө-лелі коллективтер, яғ-ний комсомол хәм пи-онерлер көп. Бірақ усы жол азабынан олар жолға шыға алмайды. Бизің ойымызға бул жерге асфальтланған

**Сораңыз.
Жууап береміз**

Неке жасы деген не?

Бизің редакциямызға Қар-ғазек районы Досазаров атындағы совхоздан Дәне-бай Кепжебаев хат жоллап, Неке жасы деген не? Неке жасын өзгертуге боламыз деп сорапты? Биз бул со-рауға жууап беруді юрист Нарымбет Әзімбетовтан өтіндік.

Неке жасы деменің мә-нісі, бул ниет-қызыдың анық күш ғайратына то-лып, ақыл өсиі жыдыған уақыт дегенді аңлатады. Соның үшін олардың оңыған менен өржеткен-жыны тастықылдап «ержет-кендік аттөстатын» бере-ді. Ал енді тиккелей заңға жүгінсек неке жасы Әзбен-стан ССР-ының (автономия-лы республика болғанымыз-дан биылдаре соған сүйене-міз). «Неке хәм семіл хәқ-қындығы кодексінің 18 тармағы биринші бөлімінде тийжар өр адамлар үшін 18 жас, ал халы-қызлар үшін 17 жас болып белгі-ленеді.

Зәл менелесінің жоңа-рыдағы көрсетініміздей өң киші жасын белгілеген. Ал жасына «ол ана-дай» я «мынадай болды» деп анықлама бермейді.

Ондай өткен жагдайда заң адамның хұқығын шенлеген болар еді. Сонлықтан да хәр қандай халы-қыз хәм өр адам заңға мууапық не-келескенде олардың жасы-ның бул хәркетке хеш-қандай парқы жоқ.

Неке жасты пәсейттиру-ге боламыз? Әлбетте болады. Бул да жоқарыдағы жүгін-ген кодексімиздің 18 тар-мағының екінші бөлімінде анық көрсетілген. Яғни, халық депутатларының рай-ондық, қалалық атқаруш комитеттерінің шешімі менен неке жасын төк айрықша аұдалға ғана бир жылға не-мейттире алыу мүмкін. Ен-ди айрықша аұдал дегені-міз не? Бул түсінікте неке жасына жетпеген қызлар-дың хәмелдер болып қалы-уы, жас босанығы, халы-қыз неке қатнасықлардың жүз беріуі, жигиттің ар-мыл қатарына шақырылуы хәм тағы басқа да себептер пұрауы мүмкін. Демек, бул аұдалда жигитлер 17 жа-сында ал қыздар 16 жасын-да тұрмыс құра алады де-ген сөз болып, бирәк неке-лесіуге ара берілгенде

некелесетұғынлардың қолы-на шәртлі түрде халық де-путатлары атқаруш комите-тінің шешімі болыуы за-рұр.

Бул мәселеде гөпбир ди-литантлардың себебинен та-лас-тартыс тууылып қал-маслығы үшін мына нәрсе-лерге ириліп өткен жөн деп есаплаймыз. Неке жасын не-мейттиргенде хәзиргі па-йытта (бурында) хәр союз-лық республикада өзіндегі бәр үріп-өдеттерді, дәс-түрлерді хәм миллий шара-ятларын есапқа ала отырып өзінше шешіуге урынған Мысалы, союалық REPUB-ликалардың «Неке хәм се-мия хәққында» негізгі заң-ның 10 тармағы «неке жа-сы кемейттирүге болады, бирәк еки жылдан артық емес» деп көрсетсе, ал Ук-раина ССР-ының усы кодек-сінің 16 тармағы неке жа-сы өр адамлар үшін 18 жас, ал халы-қыздар үшін 17 жас деп хәм неке жасын өр-халына теңдей тек бир жылға кемейттирүге рух-сат бериледі. Ал Қазақстан ССР-ының усы кодексінің 16 тармағы неке жасын кемейттирүге тек ғана қыздарына ғана бир жылға кемейттирүге, ал өр адамларының неке жа-сы кемейттирүіне үзіл-кесіл шек қояды.

Ал енді усы неке жасын кемейттиргендердің некелес-уі тәртібін некетугын болсаң, ол да бул хәркет-ке қандайда бир айрықша жагдай туудырмайған. Яғ-ний некелесуі процедура-сы жалпы тәртіпте болады хәм ресмилендіріледі.

ШЕКСІЗ МИННЕТДАРМАН

Мен қәпелімде аяқ асты-нан ауырып төсек тартып жатып қалдым. Өзімді бир түрлі хәлсіз сезе басла-дым. Кебірек кеулім айны-ды, диңкем болмады. Усын дай да жақсы сөзге, адам меҳрине мұтәж боласаң. Қоңсым Гүләш Бекжапова оғада итибарлы, пәк кеуіл-ли инсан. Ол мені көрпү-ден-ақ тез жәрдем машина-сын шақыртты. Мен район-лық емлеухананың терапевт бөлімінне түстім. Бул

жерде врач Бахыт Әкимура-тов барлық медициналық жәрдемін көрсетті...

Хәзир өзімді жақсы се-земен, деп саулығым да жақ-сы. Әтирапымызда усындай кең пейиллі, меҳірлі ин-санлар көп болса екен деген тілек пенен оларға үлкен миннетдаршылығымды бил-діргім келеді.

Қ. ТӘЖЕНОВА.
Қаразек районы,
«Мәдениет» совхозы.

Белоруссия ССР ы. Брест шинадағы Бостың ауылын да таңқаларлық бир жағ-дай болды. 42 жыл қалық тоғайлықта жасырынып жүр-гек, яғни аты ұмытылып баратырған Н. В. Бушало-ны ауылалары жағында ғана билді. Ол 1947 жылы НКВД ның қудалауынан қорқып Лунинацкий рай-онындағы өзіннің Бостың

ауылын таслап кеткен еді. Міне ол усы өткен жыл-дарда жөнадан жалғыз адамлардың көзінен тасалы-нып, дүт тоғайлықтың ар-амы таңдап жасаған.

СҰҒРЕТТЕ: анық-аудат сақланған орынды көреді турсыз.

А. ТОЛОЧКОНЫң түсәр-ген сұғреті.

Поэзия мүйеши

ШАЙЫРЛЫҒЫҢ ШЫҢҒА ЖЕТКЕН ШАЙЫРСАҢ...

(Төлөпбергел Мәтмуратовтың өсиеті)

Қосықтарың жүрсең терің
Көрсінді өрмәң етіп сіз бенсің,
Китабыңды оқығышың излеген,
Шайырлықтың сырын ашқан

Минезінде қосығың сай келген,
Илаһида шайыр болып ер жеткен
Талай-талай жүректерді
Шайырлығың шыңға жеткен

Лермонтов, Науаи,
Қосық жаздың тауып жолды
Өкпінәз, Вердақлардың жолыңды,
Илаһ алып жазған нағыз

Наһиде қалдырдың алтын рәзін
Қалқың айтар еді, иним жаз еле,
Ертелеу кеттің ағ алдың жаз

Мәңгілікке умытылмас
Өзіндік еслетер шайырлық сөзің,
Өлді деп айтуға қыямайды

Көз алдымда елесіп тұрыпты
Мәңгілік есімде қалған

Елің жасың елің жылдың асқары,
Шайырлардың ізде қалар
Излейді оны оқып жүріп дослары
Досларыңа ұлғи болған

Еліңге де жете алмадың жас
Сонда дағы бір өсіріп не еттің,
Шайырлықтың иезің жолың сөз

Тарихтарда атың қалған

Изінде бар гүл көгерер орныңа,
Қосықтарың илаһ берер ұлыңа,
Олда түсіп шайырлықтың

Шайырлық илаһың изінде қалар

Жас көтпей жүр қостарыңның
Сөзің илегені көрпеді жүзіңнен,
Мысал келтіреді хәрбір сөзіңнен
Қостарыңда из қалдырған

Шайырлық дегенің ұсындай
Қосығы шайырды еслетіп тұрар,
Атадан балаға мұйрас боп қалар,
Наһиде еслетіп кеткен шайырсаң.

Жасың жетіп болалмадың
Өрнек болдың ғарры менен

Жасың жетсе болар едің көткүде,
Көткүдалық минезі бар

Төлөпбергел атың есте қалады,
Қосықтарың елге өрнек болады,
Китабыңды излеп жүріп алады,
Шайырлығың шыңға шыққан

«Жууан» шықты...

Қарақалпақстан АССР
Ден саулықты сақтау ми-
нистрлігі хабарлайды: «Жас
Ленинші» газетасының 1989
жыл 29 декабрь санында
В. Досжановтың авторлы-
ғында жарияланған «Қашан
жууаң шығады?» темасын
дағы критикалық мақала ко-
миссиялық тәртіпте, мақ-
алада сөз болған орынға ба-
рып тексеріп көрілді. Те-
менде, тексеріп көрілген
сөз бойынша іскеріп илаж-
лар хәм қарар көшірмесін
жіберіп отырмыз.

Қадағалау бойынша бас
инспектор: А. ВЕРДИБАЕВ.

Мақала бойынша «Қызыл
өскер» ауылдық врачлық
амбулаториясының жұмыс-
ларын хәм жағдайын тек-
серіп көргенімізде көрсетіл-
ген кемшіліктердің дурыс
екенлігі тастықланды.
1984 жылы ашылған АВА
хәзір ийкемlestірілген бір
турақ иайда жайласқан.
Сол себепті халыққа меди-
циналық жәрдем көрсетіуде
біраз қыйыншылықтар бар.
Штат бойынша амбулатория-
ға жоқары мағлұматлы
врачлар үшін 4,75 ставка
анықталған. Соныан 1,5
ставкасы бас врач Қ. Дүй-
сенова берілген. Ал, қал-
ған 3,25 ставкасы райоңда
жоқары мағлұматлы врач-
лардың жетіспеуіне байла-
ныссы бос тұр.

«Қашан жууаң шыға-
ды?» мақаласында көрсетіл-
ген кемшіліктер бойынша
хәм мийнеткерлердің орын-
лы наразылығы аз да бол-
са қадағаландыру үшін
төмендегі илажлар іскер-
ді: «Қызыл өскер» АВА-
сына қарағанда ара қашық-
лығы Халқабат қаласына
анағұрлым жақын жайлас-
қан Андреев атындағы бо-
лым мийнеткерлеріне тиіс-
келей Халқабат участкәлі
емлеуханасына барып көри-
нуі мүмкіншілігін тууды-
рылды. Сондай-ақ, бул жер-
де турақлы түрде ислеу
үшін стоматолог врач жибе-
рилді. Ал, генералог врач
Халқабат участкәлік емлеу
халқабат барып, хәттеде
бір күн амбулаторияда нағ-
қаслар қабыллап турады.
Буларға қосымша, ендігі
келетүгін врачлар есабынан
амбулаторияны терапевт
врач пенен хәм зәуірлі ме-
дициналық үскенелер ме-
нен тәмпынлеу көзде туты-
лады.

Қарақалпақстан АССР
Ден саулықты сақтау ми-
нистрлігі, Кегейли район-
лық ден саулықты сақтау
бөлімі басшыларына АВА
жұмысының жағдайларын
турақлы түрде қадағалап
барыуды тапсырды.

А. ИСМАЙЛОВ.

Кегейли районлық орай-
лық емлеухана бас врачы
уазынбасын жақытша атқа-
рыушы.

А. БЕКНАЗАРОВА

Республикалық тууы
үйінің бас врачы.

Редактор К. РЕЙМОВ.

Редакцияға хат
ӨТИНИШ

1989 жылы автономиялы
республикамызда «Қарақал-
пақстан арығы» деп аталған
конкурс болды. Бүгін рес-
публикамыздың қала хәм
районларынан ой су-
лы қызлар қатнасты. Жеңім-
пазлар анықланды. Булар
баста сөзде жерияланды.

«Қарақалпақстан арығы»
деп аталған конкурс 1990
жылы да өткерилетүгін шы-
ғар деп ойлаймыз. Егер бул
өткерилетүгін болса дөс-
тебинде конкурс мектептер-
де, техникумдарда, учили-
щелерде, жоқары оқыу орын-
ларында өткерилип, ең су-
лы қызлар сайланып алын-
са, булар қалалық хәм ра-
йонлық көлемде өткерилетү-
гін конкурсқа қатнасса,
оның жеңімпазлары респуб-
ликалық жарысқа жиберил-
се жақсы болар еді деп
ойлаймыз.

З. БЕКМУРАТОВА,
НМУ дик студенти

З. САБУРОВА,
Нөкис медициналық уни-
верситеті студенти.

Нөкис кооператива техни-
кумының студентлер жатақ-
ханасында қашан қарасаң
төртін хәм тазалықтың бар
екенінің гуғасы боласаң.
Сол ұшында бул жатқана
пайтахтымыздағы оқыу
орындары жатақханалары
арасындағы өткерилип ий-
тырған конкурстарда ал-
дыңғы орындарда болып
кытыр. Бул есте өлетте
усы жердегі педагог тәрбия-
шылардың да қосым атыр-
ған үлесі мол.

СҮҮРЕТТЕ: усы техни-
кум жатақханасында үлгілі
мийнет етіп атырған педа-
гог тәрбияшы, көркем хәфес
керлер кружогиниң баслы-
ғы Света Юсупова студент-
лер арасында.

А. МУРАТОВтың түсір-
ген сүуреті.

Ең уллы байлық

(ЕРТЕК)

Бұрынғы өткен заманда
бір бала өзінің жарлы
екенлігіне бәрхәма иалып
береді екен. Сонда оның
қасына бір ғарры келип
былай депті:

— Неге сен налың бере-
сең? Сенің байлығың жүдө
көп ғой—депті.

Бұны еситкен бала:

— Сол байлық қайда?
Мен жарлыда не байлық
болсын?— депті.

— Сенің көздерің. Тек

бір көзіңе ғана па қалсаң
соны алар едің меннен.—
депті ғарры.

— Жоқ озимнің көзім-
ді қандай байлық болса да
бермеймен.— депті бала.

— Жүдө жақсы, онда сен
маған қолларыңды ақ бере
ғой. Соның үшін мен сен-
нің бойыңды алтын менен
көмейін.— депті ғарры.

— Жоқ. Жоқ. Айта гор-

Қызығышылығы күшли

(ХАТЛАРҒА ШОЛУ)

Шымбайлы ауылдық ха-
баршымыз М. Атаханов ре-
дакциямызға жазған «Қы-
зыл жарысы» деп аталған
мақаласында былай деп
баянлайды: Комсомол орта
мектебінде «Көпекей, қыз-
лар» конкурсы болып өтті.
Бүгін жоқары класстан 5
оқыушы қатнасты. Жарыс-
та қыздардың ой-өрістері,
билимі, шеберлігі, шаққан
лығы хәм спортқа қызығы-
шылығы көзден өткерилді.
Жарыс жууағында мекте-
биміздің 11-«а» класс оқы-
шысы Д. Әбдіразақова, Н.
Әбдиева, З. Дәулетовалар
жеңімпаз атанды.

«Жигит қылындағы қыз
қандай болуы керек?»
Бул жақында «Ленинабад ра-
йонындағы № 11 мектеби-
нің жоқары класс оқыушы-
лары менен өткерілген ке-

шенің темасы—деп жазады
усы райондағы ауылдық
хабаршымыз Ж. Султанова.
Кешені мектептің 11 класс
оқыушысы Г. Камалова
алып барды. Кеше програм-
маға мұғалым ізбе-изан
пенен өткерилді. Онда «Ата-
ананың үйі—өмір мекте-
бі» деген темада баянлама
жасалды. Баянламада қыз-
лар тәрбиясы сөз етілді.
Кешенің аяғында темаға
байланыссы әдебиет көркем
оқыулар болды. Кешенің
қызықты хәм тәсірлі бо-
лып өтуіне мектептің му-
галлимері үлес қосты.

— Тельман атындағы ор-
та мектепте оқыушыларға
деп жазады Нөкис районы-
нан Г. Өтегенова.—У. Қы-
лышбаев рус тилинен сабақ

береді. Ол хәр күні өз са-
бағына пухта таярланып ке-
леді. Көргізбелі құраллар
тийкарында өткерілген ру-
сбақ оқыушылардың рус
тилине болған қызығышы-
лығын арттырмақта.

Республикамыздың мек-
тептерінде пәлелер бойынша
өткерілген олимпиада жа-
рыстары, әдебиет кеше, ус-
тазлар, бала тәрбиясы, на-
ды құрметлеу, сағаттылық,
балалық өрмәң хәқында Қо-
қыраттан А. Қудиярова, Ке-
гейли районынан И. Бекму-
ратова, В. Тилеубаева, Нө-
кис қаласынан Ш. Ерния-
зова, Шымбай районынан
О. Тоқымбетов, С. Баймура-
това, Г. Жолдасова, Беру-
нийден Ж. Бекмуратов, Нө-
кис районынан Қ. Қосымбе-
товалар мақалалар жазды.

742000 НӨКИС ҚАЛАСЫ,
К. МАРКС КӨШЕСИ № 9.

ТЕЛЕФОНЛАР: Редактор
2-20-21, жууапы секре-
тарь 2-20-23, бөлімлер
2-20-25, машинкалар
бюросы. 4-39-66.

Қарақалпақстан АССР баспа
полиграфия хәм китап са-
дасы ислері бойынша мам-

лекетани комитетиниң На-
кисетегі «Правда»ның 50
жыллығы полиграфкомби-
наты.

Заказ 519. ИНДЕКС 64612.Тиражи 28638 РК 32161.

ЖАС
ЛЕНИНШИ